رۆڵی سینەما چیە لەبەرەنگاربوونەوەی تیرۆردا؟.. حەیدەر عەبدولڕەحمان

لەماوەی چەند ساڵی رابووردوودا لەگەڵ پەرەسەندنی تەوژمی تیرۆرکاری دژ بەهزرو شارستانیەت و مرۆڤایەتی لەزۆربەی وڵاتانی جیهاندا، وای لە سینەماکاران کردووە کە روو بە رووی پرسیارێك ببنەوە، ئەویش ئەوەیە ئاخۆ لەو هەلو مەرجە تراژیدییە پڕ لە تەم و مژە رۆڵی سینەما چی دەبێت بۆ ئەوەی لە پاڵ ئامرازەکانی دیکە شوێنی تایبەتی خۆیان هەبێت لە پەردە لادان لە رووی هەقیقەتی ئەوانەی بازرگانی بەئاینەوە دەکەن و لەپاڵ ئەو ئاینەدا نیازە نەگریس و دواکەوتووەکانی خۆیان پەرتو بڵاو دەکەنەوە؟

سینەما کاران لەهەوڵی ئەوە دادەبن بەدەسەڵاتە هونەرییەکانی خۆیانەوە، بەرەنگاری ئەو تەوژمە رەشەی تیرۆر ببنەوەو لەچەندین گۆشەی جیا جیادا بەرجەستەی تاوانە رەشەکانی تیرۆر بکەن.

دیارە کە سینەما هەمیشە چەکێکی کاریگەرو ئەکتیف بووە بۆ دژایەتی کردنی ئەو تەوژمە کە بەچەندین شێواز هەڵەشەی ریشەکێش کردنی ئاشتی و لەباربردنی ئارامی وئازادی کۆمەڵگاکان دەکات .

لەو پێو دانگەوە حکومەتی ئەو وڵاتانە چەند ئەوەندەی بەدوای دابین کردنی ئاسایش و هوشیار کردنەوەی خەڵکو چڕ کردنەوەی پۆلیسن، ئەوەندەش بە تەنگ ئەوە وەن کە ئایدیۆلۆژیایەك بۆ بەگەڕ خستنی سینەما دابنێن، بۆ ئەوەی سینەماکاران بەکامێرا ریسوای تیرۆر بکەن و فیستیڤاڵی سینەما ساز بکەن بۆ ئەو ئامانجە .

سینەمای کوردی و تیرۆر

کوردستانیش بەهەموو پارچەکانییەوە، لەو هەرێمانەیە کە بۆتە ئامانجی تیرۆرستان و بە چەندین شێواز تیرۆرستان قەستی بریندارکردن و شێواندنی ئارامی تێدا دەکەن، لەو پێودانگەشەوە کوردستان بەشاڵاو خوێنی رشتووە، هەمیشە هەوڵی داوە، رێ لەو تەوژمە رەشە بگرێ.

بەڵام ئایا سینەماو شانۆی کوردی تاچەند توانییویانە ئەو تراژیدیاو مەرگە ساتانەی روو بە رووی کوردستان بۆتەوە بەتایبەت لەشەنگال و کۆبانی و قاتوقڕ کردنی مەسیحی و یەزیدیەکان و تەقاندنەوەی مەزارگەو موزەخانەکان و لەناوبردنی کولتوورو

شوێنەوارە پیرۆزەکان بە هونەریی خۆیان بەرجەستەی بکەن، لەسینەما ودراما، لە شانۆ و فۆتۆ، لەشێوەکاری و پەیکەرتاشی، لەموزیك و گۆرانی و سرود؟

ئەمە پرسیارێکەو رووبەرووی هونەرمەندانی ئێمە دەبێتەوە، بەتایبەت سینەماکاران.

رەنگە ئەوانیش وەك ئێمە دڵیان بەئەنجامەکەی خۆش نەبێت، نکۆڵی لەوەدا نەکەن کەلە ئاستی پێویست دانەبووینە، بەڵام ئەگەر بشپرسین بۆ؟ ئەوە دیارە ئەوانیش پاساوی خۆیان هەیە کە من لێرەدا تیشك دەخەمە سەر هەندێکییان:

1.دەسەڵات دارانی ئێمە تائێستا نەگەیشتوونەتە ئەو باوەڕە کەسینەما چەکێکی هونەریی ئەکتیفە بۆ شەڕی تیرۆر و دەتوانێت کاریگەری خۆی لەسەر گۆڕینی رای گشتی بگێڕێت و کەشفی ئەوراق بکات و دەست نیشانی بیرو باوەڕە چەوتەکان و هیڵە پیلانگێڕیەکان بکات، بەزمانێکی سینەمایی، بۆیە پشتگیریی کردنی بۆ سینەما وەك پێویست نەبووە .

2. هەلو مەرجی ئابووریی کوردستان کۆسپێکی گەورەیە لەبەردەم سینەما کاران، بۆ ئەوەی ئەو پرۆسە سینەماییانەی هەیانە بەپراکتیف بکەن، لەهەمان کاتیشدا، هەر ئەو هەلو مەرجە رێگر بووە لەبەردەم سازکردنی فیستیڤاڵی سینەمایی .

3.سینەمای کوردی ئەو ئامادە باشییەی نیە لەرووی هونەرییەوە بتوانێت لەئان و ساتی خۆیدا پرۆژە سینەماییەکان بەئەنجام بگەیەنێت، بەتایبەت لەرووی ستافی هونەرییەوە .

3. ئەزموونی سینەماکارانی ئێمە بۆ سینەمای جەنگ و سینەمای دژ بەتیرۆر ئەزموونێکی ئەوتۆ نیە کە بتوانێت لەو بوارەدا ئەو ئەزموونە بەرجەستە بکات .

5.لەرووی سیناریۆو کارە هونەرییەکانەوە، سینەماکارانی ئێمە دەسەڵاتێکی دیاری کراویان هەیە و پڕ کردنەوەی ئەو بۆشاییە کارێکی ئاسان نیە، زۆر جارانیش کەخۆمان لەقەرەی ئەو جۆرە سیناریۆ سەرپێیانە دەدەین بەهۆی لاوازی هونەرمەندانی ئێمە لەنووسینی سیناریۆدا لە زمانی سینەما دوور دە کەوینەوە و زۆتر پەنا بۆ دروشم و دیاردەی زەق دەبەین .

6.ئاراستەیەکی دیاری کراوی ناوەندی بۆ سینەما نیە لەلایەن هیچ سەنتەرێکی رۆشنبیریی و هونەریی کەخاوەنی نەخشەو پلانێك بۆ سینەماو تەلەفزیۆن و دراماو شانۆ دابنێت کە بە چ ئاراستەیەك ئەو کەرەستە هونەرییانە بەرجەستە بکات بۆ چەند ئامانجێکی دیاری کراودا.

ئەوەش کە تائێستا دراماکارو سینەما کارانی ئێمە لەپێودانگی ئەو رووداوانەدا بینیوویانەو بیستوویانە لەسینەمادا بەرجەستەیان کردووە، دەتوانین بەنەبوونی دابنێین ، بەڵام ئەوەش هەمدیسان خاڵی کۆتایی نیەو دەکرێت وەزارەتی رۆشنبیریی پلان و بەرنامەیەکی هەبێت بۆ ئاراستە کردنی سینەماکارانی ئێمە و ساز کردنی فیستیڤاڵی سینەمایی.

رۆڵی حکومەت بۆ شانۆو سینەمای دژ بەتیرۆر چیە؟

لەهەمان کاتدا پێویستە حکومەت لەو بوارەدا پشتگیریی خۆی هەبێت بۆ سینەماو شانۆ، چونکە هەر پشتگیرییەکی حکومەت بۆ سینەماو شانۆ وەك پشتیگیریی کردنی پێشمەرگەیە بە چەك بۆ بەرەنگار بوونەوەی تیرۆر، ئەوەتا شەڕی زۆربەی ئەو کۆمەڵگایانە لەگەڵ تیرۆردا هەر تەنها شەڕی مەیدانی و شەڕ بەچەك و زری پۆش و فڕۆکە نیە، بەڵکو شەڕی دەروونی و شەڕی هزری لەشەڕە سەربازییەکان کاریگەرترن بەسەر روخانی مۆراڵ و داڕمانی دەروونی.

لەو حاڵەتانەدا و لەو بوارە سایکۆلۆژی و ئایدۆلۆژیانەدا شەڕی سینەماو شەڕی شانۆ، لەناو کۆمەڵگادا بەقەد شەڕی تانك و فڕۆکەکان کاریگەری خۆیان دەبێت لەشەڕی دژ بەتیرۆر، بۆ هوشیار کردنەوەی کۆمەڵگاو تێگەیشتنیان لەمەترسییەکان و راست کردنەوەی چمکە هەڵەکان ئەگەر تیرۆرستان بەرێگە فریو خواردووەکانیان لەمێشکی هەندێ لەتاکەکانی کۆمەڵگایان چاندبێت .

تیرۆر لەسینەمای جیهانیدا:

لە نیو سەدەی رابوردوودا کۆمپانیا سینەماییە جیهانییەکان بەرنامەیەکی تیرو تەسەلیان ئامادە کردووە بۆ بەرەنگار بوونەوەی تیرۆر و چەندین فیلمی دیارو بەرچاویان بەبودجەی زەبەللاحەوە نمایش کردووە، بۆ ریسوا کردنی رێکخراوە تیرۆرستییەکان و پیلانە رەشەکانیان بۆ دژایەتی کردنی مرۆڤایەتی .

لەدە ساڵی رابووردوودا هۆلیۆد رێکخراوی تیرۆرستی قاعیدەی کردۆتە ئامانجی سەرەکی خۆی، پیشی ئەویش سینەمای ئەمریکی، زوومی کامیراکانی دەخستە سەر هەندێ لەو کەسایەتیانەی کە رۆڵی تیرۆرکارییان بینیووە، وەك هەندێ لە سەرکردە تیرۆرستەکان، بەڵام بەگشتی سینەمای ئەمریکی لەدەوری بنکەی سەرەکی تیرۆر قاعیدە سوڕاوەتەوە، بەتایبەت دوای تەقینەوە وێرانکارییەکەی یانزەی سیبتیمبەر، لەوانەش فیلمی

فەهرەنهایت 9/ 11 ی (مایکل مۆر)و دەیان فیلمی دیکەی وەك (یۆنایتید 93)ی دەرهێنەر (بول گرانگراس) و فیلمی (گەمارۆ)و فیلمی(ئایرفۆرس 1) ی (هاریسۆن فۆرد) کە باس لە رفاندنی فڕۆکە تایبەتیەکەی سەرۆکی ئەمریکا دەکات لەلایەن تیرۆرستانەوە .
دوای هێرشەکانی داعش بۆ فەرەنسا ئێستا سینەماکاران بەگوێوتینێکی زۆرەوە هەوڵی ئەوە دەدەن کەرووداوەکان بخەنە توێ ی سینەما .

ئەوەتا دەرهێنەری فرەنسی (باتیست بابین) دامەزرێنەری هاوبەش بۆ فیلمی دیکۆمێنتی دەڵێت: ئێستا ئێمە لەسینەمادا بەدوای دەرهاوێشتە دەروونییەکانی فەرەنسییەکاندا دەگەڕێین لەوانەش ئەوانەی سانسۆریان خستۆتە سەر خۆیان و خۆیان بیبەش کردووە لەسەربەخۆیی بەهۆی ئەو تۆقاندنەی تیرۆرستان بۆیانیان دروست کرد .
واش پێ دەچێت کە خواستێکی زۆر هەبێ بۆ ئەوەی سینەمای فرەنسی روو لەتیرۆر بکات کە ئەمڕۆکە بۆتە هەمێکی گەورەی فرەنسییەکان، ئەوەتا هەر لەم بوارەدا فرەنسییەکان چەندین فیلمیان بەبەرهەم هێناوە، لەوانەش فیلمێکی (ئاریك روشانت) کە باس لەکاری سیخوری دەکات دژ بەتیرۆرستان و فیلمی (ماد ئین فرەنس) کە باس لەرۆژنامە نووسێك دەکات چۆن خۆی خستۆتە نێو یەکێ لەرێکخراوە تیرۆرستەکان .
هەروا میسرییەکانیش بوونەتە سەرچاوە بۆ هەندێ لەتەوژمە توندرەوەکان، وڵاتێك بووە هەمیشە تیرۆرستان ڕێی خۆیان تیادا بینییەوە.
بۆیە سینەمای میسری دەمێکی دوورە کا لەسەر لابردنی ماسکەکان و دەرخستنی رووی راستەقینەو پەردە پۆشراوی ئەواندا دەکات و لەم بوارەدا سینەمای میسری تەژییە لەو جۆرە فیلمانە، کە هەندێ جار ئەکتەرە ناودارەکانی ئەو وڵاتە روو بەرووی هێرشی ترسناکی ئەو توند رەوانە بوونەتەوە، لەوانەش فیلمی (چارەنووس) ی یوسف شاهین و عادل ئیمام لە فیلمی (تیرۆرست) وفیلمی (باڵندەکانی تاریکی) و (خوێنی ئاسك) وچەندین فیلمی تر .

فیلمی کۆمیدی بۆ ریسوا کردنی تیرۆرستان

هەندێ لەو فیلمانەی کە چوونەتە چوارچیوەی فیلمی دژ بەتیرۆر ئەو فیلمانەن کە بە شێوەیەکی کۆمیدی ئەو کەسایەتی و

رێکخراوە تیرۆرستانەیان ریسوا کردووە، ئەم ستایلەش وەك پسپۆرە دەروونییەکان دەڵێن: کاردانەوەیەکی ئەکتیفی دەبێت بۆ رووتکردنەوەی ئەو توندرەوو تیرۆرستانە لەهەقیقەتی خۆیان و شکاندنی ئەو ستراتیژییە تۆقێنەرەی بەکاری دەهێنن دژ بە کۆمەڵگاکان .

لەهەموو حاڵەتێکدا ئێمەش ئەگەر بمانەوێت سینەما بۆئەو ئەرکە نیشتمانییە تەرخان بکەین، ئەوە پێویستە وەزارەتی رۆشنبیریی لەچوارچیوەی شەڕی دژە تیرۆر ئەو دەسەلات و توانایە بۆ خۆی دابین بکات کەبتوانێت لەرێگەیەوە ئەرکی هونەریی و کولتووری خۆی بۆ ئەو ئامانجە راپەڕێنێ، بەتایبەت لەرێگەی رێکخراوە نێو دەوڵەتیەکانەوە، لەوێشەوە دەست بەبەرهەم هێنانی کورتە فیلم بکات و جەخت لەسەر سازکردنی فیستیڤاڵی سینەمایی بکاتەوە، بە هەماهەنگی لەگەڵ هونەرمەندانی کوردستانی گەورە بۆ گردکردنەوەی توانستە هونەرییەکان لە دەوری خۆیدا.

پێشم وایە لەو فیستیڤالانەدا بەرهەمەکان چڕ بکرێنەوە بۆ ئەوەی سینەما ناسنامەو زمانی پارێزراو بێت، ئەگەرنا سازکردنی فیستیڤاڵ تەنها بۆئامانجێکی میدیایی ناتوانێت ئامانجەکان بپێکێنێ .

مەمەدی کورد یان مەمەدی نامۆ؟!.. سەدیق سەعید ڕواندزی

نەیارانی کورد بە درێژایی مێژوو، لە پاڵ چەوسانەوەی نەتەوەیی و جینۆسایدکردن و داگیرکردنی خاك ونیشتمانی ئێمە، هەوڵی شێواندن و بێ بەهاکردنی فەرهەنگ و کولتووری نەتەوەییانەی ئێمەشیان داوە. کە بەشێکە لە ڕابردوو، لە مێژوومان. ئەگەرئەوان نەیانتوانیبێت کورد لەو ڕێگەیەوە بسڕنەوە، ئەوا مەبەستیان بووە وەك نەتەوەیەکی دواکەوتوو، نەزان، بێ ئاگا لە دنیا، بێ مێژوو و فەرهەنگ، پێناسە بکەن. لاپەڕەی مێژووی نەیارەکانی کوردیش بە تایبەتی ئەو وڵاتانەی کوردییان بە سەردابەشکراوە، پڕن لەو وێنانە. ئەرکی ئێمەیە ئەو وێنانە لە ڕەگەوە بسڕینەوە و کورد وەك ئەوەی هەیە نیشانی ئەوانی

تری بدەین. نەك بە چاپکردن و بڵاوکردنەوەی هەندێك کتێب ئەوەندەی ترئەو مێژووە ناشرینەی دوژمنان دەیانەوێت، تێختر بکەینەوە. کە هەر ئەمەشە ئامانجی هەمیشەیی نەیارەکانمان.
لەو ڕوانگەیەوە یەکێك لەو کتێبانەی هەوڵێکە بۆ بە کەم نیشاندانی کوردو لێدان لە بیرکردنەوە و تێڕوانین و ڕەهەندی مرۆییانەی، کتێبی (مەمەدی کورد)ە کە (عەبدوڵا عەبدوڵا) ناوێك لە ئینگلیزییەوە وەریگێڕاوە. ئەم کتێبە چیرۆکی کوردێکمان بۆ دەگێڕێتەوە کە ناوی(مەمەد)ە. مەمەد کوری کارخانە، دوای ئەوەی کارخانی باوکی دەمرێت ، مەمەد چونکە تاقانەیە و باوکی تەنها ئەو منداڵەی هەبووە، ئیدی سەروەت و میراتێکی زۆری لەلایەن باوکییەوە بۆ جێدەمێنێت، وەلێ ساویلکەیی و دڵکراوەیی و دەستخەڕۆکردنی لەلایەن هاوڕێکانییەوە و نەزانینی خۆی بە تایبەتی کە هێشتا گەنجە، مەمەد دێنەوە سەر ساجی عەلی و هەرچی سەرمایەی هەیە، لە پێناو هاوڕێکانیدا سەرفی دەکات و ئەوانیش دوای ئەوەی دەزانن مەمەد ڕووت و ڕەجال بووە، ئیدی پشتی تێ دەکەن و گاڵتەی پێ دەکەن و ڕێگە نادەن لای دەواری ئەوانیش بمێنێتەوە. سەرەنجام مەمەد هەست بە دڵڕان و شکانەوەیەکی گەورە دەکات و مەملەکەتی باوکی جێدێڵێت و لە ڕێگەی کۆچکردنیدا بۆ مەملەکەتێکی تر، دورە تولملوك دەناسێت و دەبنە هاوژینی یەکتر.

پاشان لە کۆچکردنەکەی بەردەوام دەبێت و دەچیتە مەملەکەتی پاشا گولنارو پاشاش تەماحی دەچێتە ژنەکەی و لەو پێناوەدا مەمەد ڕووبەڕووی چەندین کاری مەحاڵ دەکاتەوە، بەڵام هەموو جارێك لە ڕێی جادوو، دێو و درنج و ئەفسانەوە، مەمەد دەمێنێتەوە. تا سەرەنجام گولنار پاشا لە نێو دەچێت و ئەویش دەگەڕێتەوە نێو خێڵ و عەشیرەتە دەوار نشینەکەی خۆی لە بیاباندا و وەك پاشایەك خۆی دەناسێنێتەوە. ئەمە چیرۆکی ژیانی مەمەد بوو بە کورتی. بێگومان لە پەراوێزی ئەو چیرۆکەوە، هەروەها خاسیەتە کۆمەڵایەتی و کەسیەکانی مەمەدەوە، دەشێ خوێنەوەیەکی دیکە بۆ کارەکتەری مەمەد بکەین. لەو چیرۆکەدا (مەمەدی کورد) وەك کارەکتەرێکی گێل، نەزان و ترسنۆك، بوودەڵە و پەرپوت دەناسرێت. بە ڕادەیەك کە کوردەکان کە بە چەندین خاسیەتی کۆمەڵایەتی جوان و بەرز دەناسرێنەوە، لەو چیرۆکەدا بە پێچەوانەوەیە. ئەمەش ئاساییە. چونکە کاتێ نەیارەکەت باست دەکات، یان مێژووێکی پڕ لە چەواشە و شێوێنراوت بۆ دەنووسێتەوە، دەبێ چاوەڕوانی هەموو شتێك بکەیت. بە تایبەتیش کە چیرۆکی مەمەد مێژوونووسێکی عەرەب دەیگێڕێتەوە، وەك ئەوەی لە سەرەتای کتێبەکە نووسراوە.

بۆیە بە تێگەیشتنی من، ئەم چیرۆکە بە هیچ شێوەیەك چیرۆكێك نییە باسی کوردێك بکات و ڕەنگە ئەمە دروست کراوی دەستی وەرگێڕەکە خۆی بێت، بە تایبەتیش کە دوور و نزیك ئاماژەی بە سەرچاوەی ئۆرگیناڵی چیرۆکەکە بە زمانی ئینگلیزی نەداوە، بۆ ئەوەی لە پەراوێزییەوە خوێنەر بەراوردی یەکتریان بکات. ئەمە لەلایەك، لەلایەکی ترەوە، فەزای ئەم چیرۆکە نە لە ڕووی کۆمەڵایەتی و میللییەوە، نە لە ڕووی شوێن و ڕووداو و کارەکتەرەوە، بە هیچ شێوەیەك لە فەزای ئەدەبی چیرۆكێك یان ئەفسانەیەکی کوردی ناچێت. ناوی کارەکتەرەکان کە (دورەتولملوك، نوز هەتوزەمان، بەدرولمەها، فیدەس، عەبدنار، حەسەن پاشا، زیراژان) ناوی نامۆن بە چیرۆکی کوردی و سەرگوزشتەی گێڕانەوەی ئەدەبی سەر زارەکی کوردی. ڕەنگە ناوی کارەکتەرەکەش هەر مەمەد نەبێت، بەڵکو وەرگێڕی کتێبەکە ئەو ناوەی دانابێت. هاوکات مەمەد لە خێڵێکی بیابان نشینە و بە وشتر کۆچەری دەکەن.

هەمووشمان دەزانین کورد بەو ژینگە و بەو جۆرە ئاژەڵە نامۆیە و تەنانەت زۆر جار بۆخۆشی دەگوترێت:(وشترو چیایان نەگوتووە). بە گشتی فەزای چیرۆکەکە، فەزایەکی نا کوردانەیە و نە ڕووداوەکان، نە شوێن و کارەکتەر و تیمەی چیرۆکەکە، یەکناگرنەوە لەگەڵ کولتوور و فەرهەنگی کوردی. ئەگەرچی مەمەد لە چیرۆکەکەدا وەك قارەمانێك نیشان دەدەرێت، بەڵام ئەوەی جێگەی هەڵوەستەکردنە ئەوەیە، کە ئەو لێهاتوویی و ئازایەتی و قارەمانیەتییەی مەمەد، هی خۆی نییە وەك کارەکتەرێکی کورد، بەڵکو جادووی هەر سێ ژنەکەی و دێوەکانە ڕێنوێنی دەکەن. ئەمەش جەخت کردنەوەیە لەو وەسفە مێژووە پڕ لە چەواشەیەی کە کورد وەك ئەفسانە و جنۆکە و بوونێکی خەیاڵی نیشان دەدات. واتا بە گشتی مەمەد کارەکتەرێك نییە نموونەی کوردێکی ئازا، لە خۆبردوو، هەڵگری هەموو ئەو خاسیەتە نەتەوەییانەی کە کوردیان پێ دەناسرێتەوە بێت. بگرە لە زۆر شوێنی چیرۆکەکەدا، مەمەد دەکرێتە پاساوێك بۆ لێدان لە کورد. ئەمە وێرای ئەوەی کە چەند هەڵەیەك لە چیرۆکەکەدا هەیە وەك::_

- لا12 - نووسیویەتی:(بوو بە بیست و دووساڵ تەنها دەوارە شڕەکەی مابووەوە) بەڵام لە لاپەڕە(15)دا، دوای ئەوەی مەمەد پیرەمێردەکە دەبینێت بۆ ئەوەی ڕاوێژی ڕۆیشتنی پێ بکات، پیرەمێردەکە پێی دەڵێت:(تۆ بیست ساڵیت، چۆن لە خۆتەوە سەر بە وڵاتێکی دیکەدا دەکەیت). لێرەدا، تەمەنی مەمەد لە بری ئەوەی زیاد بکات، کەمیکردووە.
- لا 14 نووسیویەتی:_(مەمەد هەستێکی ناخۆش بەرێکی گرتبوو،

شوانەکان جنێویان پێ دەدا، ئەویش زۆر بە خۆیدا شکایەوە و دونیای لەبەر چاو کەوت). واتا کوردێکی ترسنۆك بووە.

- لا 16_نووسیویەتی:_(خوا هەڵناگرێت ئەم کوردانە، خەڵکێکی دڵپاك وساویلکەن). واتا هیچ نازانن و زوو هەڵدەخەڵەتێنرێن.
- لا17 نووسیویەتی:(مەمەد وای دەزانی خەون دەخورێت و دەخورێتەوە). ئەم وەسفە بۆ مەمەد، ئەو پەڕی نەنگی و شکاندنەوەیە. چونکە هەر کەسێك کەمێك شارەزایی لە مێژوو هەبێت، دەزانێت کەس ئەوەندەی کوردەکان، لە مانای خەون و لێکدانەوەی خەونەکان بەلەد نین!.
- لا28_نووسیویەتی:_(جلو بەرگی کۆنیش ڕەنگ و ڕووی گەچڵاندووە) گەچڵاندن بۆ ڕەنگ و ڕوو نابێت. لێرەدا بەمانای تێکچوون بە کارهاتووە، بەڵام دەم و چاوی مرۆڤ ناگەچڵێنرێت.
- لا38-(دوای ئەوەی دورەتولملوك سنگ و بەرۆکی خۆی بۆ مەمەد واڵا دەکات، هێشتا نازانێ مەمەد کێیە و ناوی چییە، چونکە وەك پیاوێك خۆی پێ ناساندووە. کەچی پێی دەڵێت مەمەد وامەکە) نازانم چۆن زانی ناوی مەمەدە؟!.
- لا 74-نووسیویەتی:_(تووکی باڵندە) بێگومان باڵندە پەڕی هەیە، نەك تووك، چونکە تووك بۆ شیردەرەکانە!.
- لا87-نووسیویەتی:_(ئێوارەی هەردوو ڕۆژی سی و نۆیەمین و کۆتایی). لێرەدا، مەبەست لە چلەمین ڕۆژەکەیە، بەڵام سیو نۆیەمین و کۆتایی مانای وایە، تەنها سی و نۆ ڕۆژ بووە. لە کاتێکدا مەبەستەکە ئەوەیە، کە چل ڕۆژ مۆڵەت بە مەمەد دراوە.
- لا88 (دوای ئەوەی دێوەکە هەفتا هەزار ڕوحی کارامە بانگ دەکات و کاریان پێ دەسپێرێت، بۆ دروست کردنی کۆشکێك لە زێڕو زیو بۆ مەمەد، دە هەزاریان زێڕو زیوەکە دێنن، دە هەزاریان بناغەی کۆشك دا ئەنێن، دە هەزاریان پردەکە دروست دەکەن، دە هەزاریان بە دنیا بڵاو دەبنەوە) بێگومان ئەمە دەکاتە (چل هەزار) ، سی هەزار دێوەکەی تر ونن، وەرگێڕو نووسەری بە ناو ئەو چیرۆکەش پێمان ناڵێن کاریان چبوو؟
- لا 91 نووسیویەتی:_(تانجییان خستە سەر سەری مەمەد) تانج، هەڵەیە تاج دروستە. چونکە تانج بە مانای بازی سەر مل دێت و پلەبەندییەکی سەربازییە. لە کوردەواریدا کەس ناڵێت تانجییان لە سەر نا، بەڵکو دەڵێن تاجیان لە سەر نا.
- لا116:_(دوای ئەوەی مەمەد، زێدی خۆی جێدێڵێت و چەند ساڵێك دوور دەکەوێتەوە و دەبێتە پاشا، جارێکی تر دەگەڕێتەوە نێو خێڵەکەی) بەڵام ئەوەی جێگەی سەرنجە ئەوەیە، کە هەموو ئەو

ڕووداو و بەسەرهات و گۆڕانکارییانەی لە ژیانی مەمەد هاتوونەتە ئاراوە، تەنها شەش ساڵیان بە سەردا تێپەڕیوە. کە ئەمەش هەڵە و پارادۆکسێکی زەمەنیی گەورەیە لە چیرۆکەکەدا.

- لا 120 (پەیکەکە دەڵێت بە هەموو ژیانی خۆم، مرۆڤی وا سادە و ساکاری وەك مەمەدم نەبینیوە) وەسفەکە دیارە و پێویست بە شرۆڤەکردن ناکات.دواجار دەڵێم، کایەی وەرگێڕان لە نێو ئێمەدا، پێویستی بە ڕێکخستن و بە یاساییکردن و بە هونەریکردن هەیە. ناکرێت هەر کەسێك چی مەبەست بوو، بە ئارەزووی خۆی هەڵیبژێرێت و وەریبگێڕێت، بە بێ ئەوەی ڕەچاوی ئەوە بکات کە ئاخۆ ئەم بەرهەمە، چەند خزمەت بە خوێنەرو کولتوورو فەرهەنگی کوردی دەکات. وەرگێڕان پرۆسەیەکی قورس و بەرپرسیاریەتییە، زۆر لەوە گەورەترو مانادارترە، کەسانێك بۆ خۆ دەرخستن و ناو دەرکردن، پێیەوە سەرقاڵبن. کتێبەکەش گەرچی سێ کەس پێداچوونەوەی زمانەوانییان بۆ کردووە، وەلێ هەر لە لاپەڕەی یەکەمدا، چەند هەڵەیەك هەن.
- پەراوێز: مەمەدی کورد، نووسینی: چارلزوێز، وەرگێڕانی: عەبدوڵاعەبدوڵا، بڵاوکردنەوەی:کتێبخانەی ئەحمەدی خانی_سێران 2020.

• ئەم بابەتە لە ڕۆژنامەی هەولێر ژمارە (3412) ڕۆژی 1/2/2021 بڵاوکراوەتەوە..

ڤالانتاین تێکوشانە، تێکوشانیش عێشقە.. بەرەڤان

عێشق لەم جڤاتەدا، کە شووناسمان گەیشتووتە خاڵی کۆتایی، ڕوو لە سەرکەوتنەکانی چیا دەکات. ئەگەر پێناسەیەکی کوردانە بۆ عێشق بدەین ئەوەیە لەگەڵ هەر هەنگاوەکی مرۆڤ بۆ دۆزینەوەی خۆی و بەرخودانەکی ڕۆحیی دژی فاشیزم و دژی کۆنەخوازیی، خۆی لە جانی ژیاندا، بەرجەستە دەکات. بە مانایەکی تر، عێشق بەرجەستەکردنی ژیانە لە جەستەیەکی وندا. عێشق سەرکەوتن نییە، بەڵکو سەرکەوتن

عەشقە. ئازادیی عەشقە. عەشق لە پێناو هیچ شتێکدا نییە، بەڵکو دەبێت کەی ڕێکخستن، سیاسەت، شۆڕش و شەڕەف لە پێناو عەشقدا بن. عەشق ئامراز نییە بەڵکو ئامانجە.

ئەم عەشقە چۆن بەدیدێت؟ لە کێدا بەرجەستە دەبێت؟ کێ عاشقە؟

کەسێک لە هەموو ڕوویەکەوە داڕووخاو بێ ناتوانێ عاشق بێت، عەلی عاشقەکان بە گۆشەگیری و بەبێ تێکوشان عاشق نین، جەنگاوەر نموونەی هەرە بەرزی عاشقە، بەڵام خودی عەشق نییە، عەشق لە دوای سەرکەوتن و ئازادیی بەدیدێت. عەشق بوونی نییە تا ئازادیی بوونی نەبێ، ئەمە پێویستە جەنگاوەری ئازادیی و بەرخودان بین، تا بەنی عەشقمان لەبێت، کاتێک بووینە جەنگاوەر لە عەشق نزیک دەبین، کە سەرکەوتنمان تۆمار کرد و ئازادیمان بەدەستهێنا، ئەوکات عاشقین.

لەم ڕوانگەیەوە، کورد دەبێ خۆی لە ڕۆژی ڤالانتایندا گێل بکات، چونکە عەشق لە ناو نەریت و مللەتێکی شووناس وندا، بوونی نییە. گوڵە سوورەکان با پێشکەشی ڕۆحە نەبەزیوەکانی چیای گارە، بکەین. گوڵفرۆشەکان بەنی خیانەتیان لەدە، سەنیاوەکان گوڵەکان زەرد دەکەن. گوڵ لە ژینگەیەکی وادا، جوان نابێ. لەرەدا کە هەموو مێژوو خیانەتە و هەموو پەیوەندییەک خیانەتە، گرەبەستی خۆشەویستی ترسناکترین گرەبەست بێت، عەشق لە دایک نابێت.

لەم دۆخەدا، بکوژی ڕاستەقینەی عەشق هاوسەرگیرییە. لە بەرئەوەی تۆ نەک لە ڕووی نەتەوە و جوگرافیاوە ئازاد نیت، بەڵکو ئازادییە تاکییەکان و بەرتەسکەکانیشت نییە، ژن و مێردیش لەگەڵ یەکتر ئازاد نین، هیچ سەرکەوتنێکت نییە، پێویستیمان بە ڕۆحێکی جەنگاوەریی تا سەر ئێسقان لەخۆ بردوو هەیە. بە هاوسەربوونت، شتێکی نوێ ناخولقێنی، ئازادیش ناخولقێنی، کەوایە عەشقیش نابێ.

کە جەنگاوەر نەبووی و ئیرادەی هێزت نەبوو، ناتوانی لەگەڵ هاوسەرەکەت بوونێکی سەرنجکێش و لەخۆت جەنگاوەرتر بخوڵقێنی، بەڵکو بەڵایەکی تر بۆ کورد دەخوڵقێنی.

هاوکێشەکە بەمجۆرەیە: بەرخودان تێکوشانە، کە تێکوشان بووە سەرکەوتن، سەرکەوتنیش بووە ئازادی، ئازادیش دەبێتە عەشق. جەنگاوەر ئەم هاوکێشەیە لە ژیاندا بەرجەستە دەکات و لە ناو شۆڕشدا نەمری دەکات.

کەسێک جەنگاوەربوونی خۆی و ئازادبوونی خۆی و سەرکەوتنی خۆی، بسەلمێنێ، پێیدەڵێین عاشقی و پیرۆزە!

بەرەڤان

ئەوە شکستی ئێمەیە ، نەك ئازایەتیی و ڕادەی هۆشیاریی ئەوان.. زاهیر باهیر

دوو سێ ڕۆژە ڕووبەری فەیسبوك بەو کۆمەڵە کچانەی کە باڵا پۆشی ئیسلامین، داگیرکراوە. هەر یەك لە لایەکەوە پۆستێك دادەنێت و هێڕشدەکاتە سەر خودی کچەکان و هەم ڕێکخراوە ئیسلامییەکە و هاوکاتیش دەسەڵات لە کوردستانا.

من ڕاو بۆچونێکی زۆر جیاوازم لە هەر هەموو ئەو برادەرانە هەیە ، من خۆم بەشبەحاڵی خۆم کرێدت دەدەم بە ئیسلامیەکان کە توانیویانە لە سەروی هەزار کچی گەنجەوە باڵا پۆش بکەن، مێشکیان بۆش بکەن، ئاوەزو تیفکرینیان پێ لەدەستبدەن . بەڕاستی من سەرسامی توانا و هەوڵی جددی و تێکۆشانی ئەوانم کە توێژاڵێك لە نیوەی کۆمەڵ کە ئافرەتن و بەبیروباوەڕێك پڕ لە وەهم و ئومێدی ئاسمانیی پاشەڕۆژ و پوچگەرایی، کە تاکە مافێکی ڕەوای بۆ ژنان نەهێڵاوەتەوە و تیایدا نییە، کەچی ئەمان توانیویانە بەو فکرە دژ بە ژنە هەڵیانبخەڵەتێنن، بڕوایان پێبێنن بە فکری خۆیان بە خۆشگوزەرانی ئەم دونیاشیان بۆ ئەو دونیاشیان.

دەبێت ئێمە پێ لە شکستی و نەتوانایی، نەدارایی خۆمان بنێین ، ئێمەی ئەنارکیست و سۆشیالیست و کۆمۆنیست و چەپ، بێ توانایین، جددی نیین لە گەیاندنی هزرمانا، لە لێدوان و مشتومڕی فکریدا، لە پەیوەندی کۆمەڵایەتیمانا ، ئێمە سیاسەت دەکەین، نەك کۆمەڵایەتی بوونەوە، نەك کاری جەماوەریی، ئێمە خەریکی دەستەگەرین، دروستکردنی حیزب و ڕێکخراوی قوچکەین، لەسە پرسە ئیدۆلۆجییەکان و چەمکە سیاسییەکان خەریکی دەمەدەمێین. ئێمەین کە بە قسە هیچمان نەهێڵاوەتەوە و بەڵام بە کرداریش نەك هەر هیچمان پێناکرێت بەڵکو زۆربەمان پێچەوانەی ئەوە دەکەین کە قسەی لەسەر دەکەین .

گلەیی لە دەسەڵاتدەکەین کە ڕێگایان پێدەدا، هیچ قسەیەك ناکا . باشە ئێمە چیمان دەوێت؟ دەمانەوێت دەسەلات لەسە باڵا پۆشیکردنی خۆیان کە ڕەنگە یا زۆربەیان بە ئازادیی خۆیان ئەمەیان کردبێت، لەسەر هەلگرتنی فکری ئیسلامی، لەسەر ئەوەی کە بە خواستی خۆیان

پەیوەندی دەکەن بە ڕێکخراوەکی سیاسی ئیسلامییەوە، ڕێگیان لێبگیرێت، هەڵیانواسێت ، بیانگرێت و بیانئاخنێتە کونجی بەندیخانەکانەوە و لاقەی جنسیی بکرێن و بکوژرێن؟ ئایا ئەمانە کارەکی ڕەوان ؟ ئایا ئەمانە خواستی خەڵکانی شیوعی و سۆشیالیست و ئەنارکیستە کە داوا لە دوژمنەکەی بکات کە خەڵکی لەسەر بۆچون و پێشین وپەیوەندی سیاسیی بگیرێن، تیرۆربکرێن، دەمیان بدورن؟ … من خۆم ئەمانە بە ڕاست نازانم.

هاوڕێیان ئەوە مەیدانەکە چەندەك ئەوان دەتوانن ئەسپی خۆیانی تیادا تاودەن وەرای ئەوەی کە ئەوان پارەیان هەیە و ڕەنگە دەسەڵاتدارانیش هاوپشتیان بێت، ئەمەش دەتوانین، خۆ ئەو مەیدانە بە ئەمەش هەیە با بەو پانییەش نەبێت کە بە ئەوان هەیە ، با ئەمە نەتوانین لە سەرو هەزار ناباڵا پێشەوە کە تەنها لەچکیان بەسەرەوەیە ، نالێم بیانکەن بە کۆمۆنیست ، سۆشیالیست /ئەنارکیست دەی سەد لەو کچانە قەناعەت پێبکەن تاکو لەچکەکەیان فڕێبدەن .

هیچ لایەنێك لەو لایەنانەی کە ناویانم هێنا 15 ئافرەتیان نییە ، دەستانخۆش و پیرۆزتان بێت لایەنە ئیسلامییەکان کە هەزارانتان هەیە.

ئەمە سەدیەکێکی شیوعییەکانمان پێناکرێت کە لە کاتێکدا پارتی دوو ئافرەتیان هەبوو ناهیدە شێخ سەلام و مارگرێت بەڵام ئەوان بە هەزارانیان هەبوو بە دەیەهایان لە بەندیخانەکان بوون و دینەمۆی حیزبی شیوعی بوون ، ئەوان بە هەڵسوکەوتی جوان و مامەڵەی باشیان و پەیوەندی کۆمەڵایەتییان ئەو هەمووو ژنانەیان کردبووە شیوعی، نەك بە هۆی زۆر خوێندنەوەیان و خوێندەواریان ، ئەوان شیوعییەتیان لە سیاسەت دەرکردبوو کردبوویانە خەباتی مەیدانیانە، جەماوەرییانە.

ڕاستە ئەو زەمانە گۆڕاوە ، بەڵام هاوکاتیش بەو بارەشدا کە لە بەرژەوەندی ئەمەشە هەر گۆڕاوە .

Zaherbaher.com
13/02/2021

کاڵای سیاسی حیجاب.. ئاسۆ

کەمال

نمایشی یەکگرتووی ئیسلامی لە حیجاب پێکردنی کچان مناڵ و گەنجانی هەڵبجە بە نیشاندانی مانەوەی ئەم ئیسلامە ڕادیکاڵە ئیسلامیەیە لە کوردستان کە لە دوای شکستی داعشەوە لە سوڕی مت بوندا بوو. بەم کارە ئەم حزبە ئیسلامییە دەیەوێ بنکەی جەماوەری و هەژمونی فکری و کەلتوری خۆی نیشانی کۆمەڵگەی کوردستان بدات. هەر بۆیە حیجاب پێکردنی مناڵانی قوتابخانەکان لەم کاتەدا نمایشی کاڵایەکی سیاسی ئەم حزبەیە لە شانەی سیاسی کوردستاندا.
ڕیشەی ئەم حیجابە فراوانەی لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا بڵاوبەتەوە، لەسەر هەڵدانی باڵە ڕاستڕەوەکانی ئیسلامی سیاسیەوە هاتوە، کە نمونەکانی سەلەفیەتی ئیخوان و جمهوری ئیسلامی ئێران بوون. بێگومان ئەم هێزانە سوودیان لە سەپاندنی ئەو بیروباوەڕە و شەریعەتە ئیسلامیەوە وەرگرتوە کە چەق بەستویەکی کەلتوری لە مێژوویەکی دورەوە دروست کردوە و هەموو دەوڵەت و دەسەڵاتدارەکانی ناوچەکەش و، لەوانەش حزبە ناسیونالیستە چەکدارەکانی کورد، هەمیشە پاراستویانە. هەربۆیە ژنان لەبەر دوو هۆ ئەم دیاردەی حیجابەیان تیادا زاڵە بەوە. یەکەمیان دروستکردنی ئەم نەرم و نەریتە دروستکراوە کە ژنان دەبێ حیجاب بپۆشن توانیویەتی خەباتی ژنان بە ڕزگاری ڕەگەزی خاوبکاتەوە لەم ناوچەیەدا. ئەمەش هەژمونی فکری و کەلتوری ئیسلامی لە کۆمەڵگەدا بە هێزکردوە بە دروستکردنی ناسنامەی ئیسلامی دژی “لیبرالی” و “گەندەڵی ڕۆژئاوا”، کە ئەم بزوتنەوە ئیسلامیانە دەسەڵات و دەوڵەتەکانی ناوچەکەیان پێ بە “عیلمانی سەر بە ڕۆژئاوا” ناوبردوە. ئیسلامی سیاسی کوردیش بە هەموو باڵەکانیەوە بەشێک لەم بزوتنەوە بورژوازیانەی ناوچەکەن کە بەم دروشم و سیاسەتانەوە دەیانەوێ بەشی خۆیان لە دەسەڵات بپچڕن و لەم دیموکراسی پەرلەمانی بۆی هێناون حیجاب و دین وەک ئامڕازی ئەم شەڕەیان لەسەر دەسەڵات بەدەستەوە دەگرن.
دووەم؛ پەیوەندی بە جێگا و ڕێگای ژنانە لە ئابوری و کۆمەڵگەدا . ژنان بەشی شەریان لە بێکاری و ماڵداری و دوور بوون لە مەیدانی سیاسەت بەرکەوتوە. هەربۆیە بەناوی پاراستنی ” ئارامی و ئاسایشی کۆمەڵایەتی” لە ناو خێزان و کۆمەڵگەدا کەلتوری ئیسلامی ژێر دەستەیی ژن توانیویەتی ئاسانتر پاساوی مل پێدان بەم کەلتورە بدۆزێتەوە.
لە بەرامبەر ئەم واقعیەتەدا کە دنیای سەرمایەداری ئەمڕۆ ڕوبەڕووی ژنان و خەڵکی هەژار و ستەملێکراوی کردەتەوە، ئەو داد و هاوارەی

کە حیجاب و کەلتوری ئیسلامی "کەلتوری کوردی" تێکداوە و ئەمە سیاسەتی هاوردەی تورکیا و ئەردۆغانە، ناتوانێ وەڵام بێ بە کەلتوری حیجابی ئیسلامی.
لە کاتێکدا کە دنیای گلۆبال□ی ئێستا کێشەی ناسنامەی ئینسانی خستۆتە ژێر پرسیارەوە و نیولیبرالیزم بە هەژاری و بێ کاری یە فراوانەک□ یەوە هەموو ڕۆژێک ئەو قسەیەی تاتچەر بە گوێماندا دەداتەوە کە "شتێک نیە بەناوی کۆمەڵگەوە" ، لێرەدا دین لەو شوێنانەی وەک کوردستان بوەتە "دڵی ئەم دنیا بێ دڵە"ی کەڵەکەی سەرمایەدارانی کورد. کەلتوری کوردی بەرامبەر بە دنیا بێڕەحمەی سەرمایەدارانی کورد ئەمڕۆ هیچ ناسنامەیەک بە خەڵکی هەژاری کوردستان نابخشێ، جگە لە پێشبڕکێی لەگەڵ ئەو کەلتور و ناسنامە دروستکراوانەی تری ئیسلامی وەک خۆیدا. کەلتورێکی کوردی کە ئێستا دەیبینین بریتیە لە فریودان بە نیشتمانێکی ئارام و خۆشگوزەرانی وەک ئێستای کوردستان، کە بە هەمان چەشنی بەهەشتە ئیسلامیەکەی ئێستا لە ئێران و تورکیادا، خەڵک تیایدا ئیرەیی بە جەهەنەم دەبەن. کەلتوری بەرەنگاری خەڵکی ئازادیخواز و یەکسانیخوازی کوردستان بەرامبەر بەم دواکەوتوییە فەرهەنگیەی ئیسلامیەکان و "ئۆردۆگان" یەکانی یەکگرتوو و "برا دینەکانی داعش"ی کۆمەڵی ئیسلامیە کوردەکان دروستیان کردوە لە خەبات دژی هەژاری و لە پێناو یەکسانیدا دروست دەبێ.
شەڕی کەلتوری دژی دواکەوتویی ئاینی و سود وەرگرتنی خراپی هێزە ئیسلامیەکان لەم ئیماندار□ ک□مەڵایەتیە پێویستی بە وشیارکردنەوەی ژنان و کچانە بە مافەکانیان و گەشەپێدانی بزوتنەوەی یەکسانیخوازی تاکو حیجاب وەک کاڵایەکی سیاسی بازاڕی نەبێت.

تاجی کۆیلایەتی.. مەحمود عەبدوڵڵا

ئەوانەی دەڵێن ئافرەتی سفور بێ ڕەوشتە" ئەوانەن هەردوبەشی مێشکیان لەتورەکەی گونیاندا "
یەکگرتوی ئیسلامی جارێکیتر لەژێرناوی تاجی ژ□□ین ڤیستیڤاڵێکی بۆ کچانی باڵا پۆش ڕێکخست. هەڵبەت ئەو کچانە لەتەمەنێکی کەمەوە

مێشکیان دەشۆردرێتەوە و ئامادە دەکرێن بۆ ئەم جۆرە ڤیستیڤاڵانە.
کۆمەڵگای ئێمە بەخوێندەوارو نەخوێندەوارەوە کۆی ئەخلاق لەناوگەڵدا دەبینێتەوە، هەربۆیە هەندێ خوێندەوارەکا نیشمان دەکەونە ئەو هەڵەیەوە کە یەکگرتو گەنجی بەڕەوشت پەروەردەدەکات، نەک خائین.
دەبێت ئەوگەنجە ڕەوشتی لەکوێبێت کە حەزدەکات عەفرین داگیربکرێت! کێشەکە ئەوەیە ئێمە خراپ لە ئەخلاق حاڵین. دەبێت ئەوە چ اخلاقێک بێت کە ڕەوایەتی بەداگیرکاری ئاکەپە بدەیت؟
لەڕوی کۆمەڵایەتیەوە گرفتێک نییە با وادابنێین ئەمانە بەڕەوشتن، بەڵام ئەگەر پێمان وابێت ئەخلاق تەنها لەناوگەڵدایە.
ئەمڕۆ هەمومان دەزانین لە هەرێمی کوردستان هێرشێکی گەورە لەسەر ناسنامەی ژن هەیە، بانگخوازەکان ، مەلاکان شەوو ڕۆژ فۆکەسیان لەسەر ژن و جەستەی ژنە ، ئەوجەستەی کە گوایە هەندێ پیاو دەباتە دۆزەخ و هەندێ دەباتە جەهەننەم. ئێمە ناتوانین بەبەڵگەی لۆژیکی ئەو وەهمە لەمێشکی ئەوکەسانە فڕێبدەین ، بەڵام ئاخۆ ئەمەی یەکگرتو ناویناوە تاج تاجی کۆیلایەتیە یان تاجی زێڕین. یەکگرتو حیزبێکی ئایدیۆلۆژیە، مەنهەجیان ئیخوانە و کار لەسەر گۆڕینی بیرکردنەوەی تاکیکورد دەکەن و هەوڵدەدەن پەیوەستی بکەن ، بە ئومەتی ئیسلامەوە، واتا تەعریبی و تەتریکی زیهنی دەکەن ،دەڵێم تەتریک چونکە ئەو مۆدێلەی باڵا پۆشی مۆدێلی ئیسلامی تورکیە کە ئاکەپە ڕابەرایەتی دەکات.
لە تێڕوانینی نێرسالارانەی ئاکەپەدا ژن کاڵایە وەک خانو ،چوکلێت و هەرشتێکیتر . یەکێ لەبەر پرسانی ئاکەپە دەڵێت “ژنی سفور وەک خانویە یان بۆکرێیە یان بۆ ئیجارە! ئەمە ستەمێکی ئایدیۆلۆجییە لەژن دەکرێت، هەمیشە هەوڵدەدرێت وەک بونێکی ناڕەسەن بمێنێتەوە و خاوانی دونیابینی و بیرکردنەوەی خۆی نەبێت. ئەم ئایدیۆلۆژیایە کە خێزان بەبنەمادەگرێت و هەوڵدەدات لەڕێگەی خێزانەوە سەرلەبەری کۆمەڵگە بگۆڕێت و بینای بکاتەوە و یەککڕەنگی بکات تا لەو ڕێگەیەوە دونیا بگێڕنەوە بۆسەردەمی سوڵتانەکان و سیستەمی خەلافەت دابمەزرێننەوە ،واتا ستراتیژی اخوان ئەوەیە کە کۆمەڵگاکان یەکڕەنگ بکات بۆدامەزراندنە وەی خەلافەت. بەڵام بۆکورد بارودۆخەکە جیاوازە ،و لقە کوردیەکەی ئیخوان ڕۆڵی جاشی فیکری دەبینێت و هەوڵدەدات سیماو ڕوخسار و کولتوری کوردی بگۆڕێت. ئەم ئیدیۆلۆجیایە ژنی باڵا پۆش وەک نمونە پێشانی کۆمەڵگا دەدات و لەم ڕێیەوە کولتوری کوردی دەگۆڕێت. ژنانێک پەروەردە دەکەن کە جل و بەرگی ئایدیۆلۆجی اخوان دەپۆشن ، ئەمکارەش لەژێرناوی ئاینەوە دەکرێت هەربۆیە بەئاسانی بۆیان دەکرێت.
ئەم ئایدیۆلۆجیایە دوڕو و درۆزنانەیە بە دوشێوە کار لەسەر ژن

دەکات ،لەلایەک ئەوژنان□ ه□□□د□دات بەوەی کە ئەوان ژنی پاک و بەڕەوشتن ،لەلایەکیتر وادەکات ژنانێک کەلەدەرەوەی ئەو ئاید□ل□ژیایەن بەرەو ئەم نمونەیە بڕۆن.لەلایەک غرورێکی ئایدیۆلۆجی بەوژنانە دەبەخشێت،لەلایەک فشار لەوانە دەکات کەسفورن .دواجار ئەوەش لە زیهنیەتی پیاواندا دەچەسپێنن،کەژن با□پ□ش نەبێت وەک چوکلێت وایە و مێشو مەگەزی لێ نیشتوە!بەڵام ژن بەهۆی فشاری خێزان و کۆمەڵگاو نەبونی پەروەردەیەکی هاوچەرخ ناتوانێت ببێتە بونێکی ڕەسەن،لەم بەکۆیلەوکاڵاکردنە دا خۆی بەشداریدد□کات .و□ ی□ککگرتو جیالەوەی هەژاری خ□□□ک دەقۆزێتەوەو لەڕێگەی دەزگا بەناوخێرخوازیەکانەوە دزە دەکەنە ناو ئەوخێزانانەوە دەیانکەنە لایەنگرو ئەندامی خۆیان. پاشان ی□ککگرتو کە بۆتە جاشی فیکری ئاکەپەو ئیخوان لەڕێگەی خولی زمان و جۆرەها شێوازیتر لە قۆناغی سەرەتاییەوە ئەو م□د□ل□ ل□س□ر ئ□و مناڵان لەس□ر پ□روەردەدەکەن،لەژێرناوی ڕەوشت ئەقڵیان لێ دەسێنن و وادەکەن مر□ق س□رنجی تەنها لەسەر جەستە بێت بەتایبەت ناوگەڵ .

لە مەنهەج و دونیا بینی ئاکەپەدا شوێنی ژن ماڵەوەیە و بەڵام دەبێت وردە وردە کاری بۆبکرێت،ئەمڕۆ دونیا کراوەیە و دەبێت بەشێنەیی و لەڕێگەی پەروەردەوە زیهنیەتی کۆمەڵگا بگۆڕێت و ئامادد□ بکرێت بۆ سیستەمی خەلافەت،ئەمڕۆ ناکرێت هێزێک بێت ڕاستەوخۆ بڵێ شوێنی ژن ماڵەوەیە،بۆیە ئەو توانایەی ژ ن هەیەتی کەڵکی لێوەردەگرن ،بەتایبەت لەسەرەتاوە تا دەگەنە دەسەڵات لە هەڵبژاردندا پێویستیان بەدەنگی ژنە،چونکە دەنگی ژن و پیاو یەکسانە لە سندوقی دەنگدان،بەڵام لەسنوقی سەری اخواندا چوار ژن یەکسانە بەپیاوێک!دوژنی کەم ئەقڵ یەکسانن بە پیاوێک بۆ شایەتی دان!ئاکە پە لەتورکیا کاری زۆری لەسەر بنیادنانەوەی خێزانکردوە،ئەو انەی تازە هاوسەرگیری دەکەن نامیلکەیەکیان دەدرێتێ کە پەروەردەی ئایدیۆلۆجیە تا ئەوخێزانانە لەسەر شێوازێک کە ئاکەپە دەیەوێت منداڵ□ پ□روەردەبکەن،بۆنمونە لەو نامیلکەیەدا هاتوە کچ دەتوانێت لەنۆساڵیدا شوبکات! ی□ککگرتو لەسەر ئەم مۆدێلەی ئاکەپە دەڕوات دەیەوێت سەرلەبەری کۆمەڵگا بکاتە ئیخوانی و لەڕێی پەروەردە وە،بەڵام بۆئەمە دەبێت یەکەم توخمی خێزان ئامادد□بکەن.ژنێکی ئایدیۆلۆجی پەروەردەدەکەن کە لەسەر هەمان مۆدێل مناڵ بخەنەوە،مناڵی با□پ□ش! بەرلەوەی بچێتە قوتابخانە ئایدیۆلۆژیایەکی سیاسی بەسەر ئەو مناڵە دەسە پێندرێت .

دیارە لەوسەردەمەدا بەئاسانی ناتوانن کۆمەڵگا بخەنەوە ژێر ڕەحمەتی خوڕافە،بەڵام بەشێکی بەرچاوی کۆمەڵگا دەگۆڕن،دونیابینی ئیخوانی دەسەپێنن،بەڵام لەڕاستیدا ئە م نمونەیە تەنها خزمەت بە

ئیسلامی تورکی و اخوانیزمی جیهانی دەکات.لەئێستادا ئەم
ئایدیۆلۆژیا ئیخوانییەی یەکگرتو ڕۆڵێکی خراپ دەبینێت،چ وەک نەتەوە
کە تاکی اخوانی لایەنگری سیاسەتی ئاکەپەیە!چ وەک زهنیەت و
دونیابینی ڕۆڵێکی مەترسیدار دەبینن و دژی ئەقڵ و ئەقڵانیەت
،لەڕوی دونیابینیەوە کۆمەڵگا بەرەو دواوە دەبەن ،کە لەداهاتوشدا
دەبنە ڕێگر لەبەردەم گەشەی هزری و پێشکەوتن. بۆیە ئەمە نابێت
چاومان هەر ڕوکەش ببینێت،چاومان لەسەر تاجەکە بێت، بەڵکو دەبێت
ئەوەی لەژێر تاجەکەدایە ببینین،ژنێک بەعەینەکی اخوان دەڕوانێتە
دونیا.بۆ ئەقڵی ئاکەپە سەیری ژنی ئازاد دەکات. زۆر جار
ئایدیۆلۆژیاکان هێزی خۆیان لەهەڵدان وەردەگرن،کاتێک ئەو نمونەیە
بەرز دەکرێتەوە،ئیتر ژنی ناهۆشیار دەکەوێتە ئەو وەهمەی ئەو ڕێز
لەگیراوە،نازانێت اخوان ئەوکاڵایە ،ئەوژنە نمایش دەکات.
ناسنامەی مرۆڤ هزرو بیرکردنەوەیەتی نەک جلوبەرگ،ئەقڵە نەک جەستە.
ئەو جۆرەژنانە دەبێت ئەوە بزانن کە لە چاوی ئیخواندا هەر حیسابی
جەستەیان بۆدەکرێت،جەستەیەک کە پیاو خاوەنیەتی نەک ژن خۆی. بابەت
ڕوتی و پۆشتەیی جەستە نییە، بەڵکو ئەو ستەیە لەژێر
تاجەکەوەیە،ئایدیۆلۆژیای اخوان .مرۆڤ لە پێشین و خواردن و
ئازادە، بەڵام ئەوە ئازادیی نییە ستەمەکی ئایدیۆلۆجییە. ژنی ئازاد
ئەوەیە لەدەرەوەی دونیابینی نێرسالاری ناسنامەی خۆی
ببینێت،ببێتەوە بونێکە ڕەسەن.وەک خۆی وەک مرۆڤ بیربکاتەوە. چونکە
ئەوژنەی دەبێتە ئیخوان وەک کەسێکی ئایدیۆلۆجی بیردەکاتەوە وەک
سەید قوطب و حەسەن بەننا و ئەردۆگان. کێشەی سەرەکی ئایدیۆلۆجی
بون نییە، پێوەی کێشەیە ئەم ئایدیۆلۆجیایە یەکەم فاشیستییە،دووەم
میتافیزیکییە .
دونیابینی اخوان هەمان دونیابینی داعشە،تەنانەت دەوترێ داعش باڵەی
سەربازی ئیخوانە.ئەوەی هەیە ئیخوان دوڕوویە، شێوازی تێکۆشانی
لەداعش جیاوازە و دەیهەوێت سەرەتا زەمینەی زیهنی سازبکات پاشان
خەلافەتەکەی دروستبکات. ئیسلامیەکان بەردەوام باسی پاراستنی دابو
نەریت وکولتور دەکەن، بەڵام بۆ مرۆڤی بەئاگا ڕوونە کە ئەوان
دوڕوون،خەریکی ئاسیمیلاسیۆنن،ئەوان بونەهۆی ئەوەی وەک گوێرەکە
چەقۆی جەللادەکانمان بلێسینەوە و وەک ئەردۆگان دژی ئازادی خاکی
کوردستان بن. ئەوان نەک هەر دژی جلو بەرگن،دژی بیرکردنەوەی
کوردیشن،ئەوەتا ژمارەی کتێبەکانی خالید ئەرتوغرول و ژمارە
چاپەکانی دەیسەلمێنێت کە ئیخوان لە پەروەردەیاندا هانی گەنجان
دەدەن بۆ خوێندنەوەی کتێبەکانی ئەونوسەرە ئایدیۆلۆجیە ئیخوانیە
،کە پێمان دەڵێت شێخ سەعید هەڵگەڕاوەیە! بەڵام سەعید نورسی
برامانە! بۆیە وەرگێڕو خوێنەری ئایدیۆلۆجیش دروست

دەکەن، ئایدیۆلۆجیای ئیسلامی - تورکی، ئەوەش خیانەتێکە لەهۆشیاری تاکی کورد دەکرێت، لەژێر ناوی ئیسلامدا نۆکەرێتی سیاسی و فیکری بۆ ئاکەپەو ئەردۆگان دەکرێت.

مەحمود عەبدوڵڵا

سووڕانەوە.. سەردار جاف

لە خولگەی خەم قورتار نابم
ڤالانتاین
دەسرازەی سێ پای جەڕاندووم
ڕامدەژەنێ
پەری لێم بووە سوژن و
مژدەی کاڵباکن نابەخشێ
خەم ژانمە و
لە تاریکی تێمدەژەنێ
بە گێلاخەی زرێبارا هەڵواساوم
بە نێو چەمی سووربا ویا
نغرۆی ساتی غەفڵەتم بوو
بە سێ زێ دا
بەرەو مەنفا شۆڕبوومەوە
دڵو یستێکی پەرۆشاوی
لە ساراوە چاوساغی رێی هەڵەتم بوو
لە ئازاری دوێنێم دەگەن
دوێنێی سێ خولگە پێش ئێستا
بە سەر ڕۆحی مردووێتیما دادەچۆڕا
خەو شەرابی نارنجی بوو
خەون سەرابێکی سەخت و
لێو لە بادە شێوارە بوو
مەستبوون مەست بوو
ساقی بە جامی پڕەوە لێم دەتۆرا
هەنگاوە لەرزەی ڕێگەمە
گیسن ئاسمانی پڕ خۆر و

گێنگڵمە ...... لە سۆراغی
سۆراغی بادەی پڕ لە مەی
حەرفێ ژێوانی قەڵەمە
بەرەو خەرەند خۆی دەنووسی
نها سەرەتاتکێی ئۆخەی

ئەڵمانیا
١٤ / ٢ / ٢٠٢١

له پێناو بەرگریکردن له بیروباوەرو بەرژەوەندی گەل.. ئەحمەد رەجەب

هەموو ساڵێك له 14 ی شوباتداشیوعییەکان هاورێ و کەسانی بە شەرەف و نیشتمانپەروەرو پێشکەوتنخواز یادی تاوانێکی گەورەوئەکەنەوە، یادی له سێدارەدانی هاورێیان یوسف سەلمان { فەهەد} دامەزرێنەری حزبی شیوعی عێراق و هەردوو سەرکردەی دیاری محەمەد زەکی بەسیم {حازم} و حوسەێن محەمەد ئەلشبیبی {سارم} و هەروا یادی کودەتا قیزەوەنەکەی 8 ی شوباتی رەشی 1963 ئەکەنەوە که بووە هۆی شەهید بوونی ژمارەیەك ئەستێرەی تیکۆشەر، نەمران : حوسەین ئەحمەد ئەلرزی { سەلام عادل} سکرتێری یەکەمی حزب و هاورێیانی سەرکردە جۆرج تەلۆ، جەمال حەیدەری، محەمەد ساڵح ئەلعەبەلی، نافع یونس، حەمزە سەلمان، محەمەد حوسەێن ئەبو العیس، حەسەن عەوێنە، عەبدولرەحیم شەریف، طالب عەبدولجەبار، سەبیح سباهی، ئەلیاس حەنا، مەتی ئەلشیخ " نووسەرو رۆژنامەنووسی ناسراو ئەبو سەعید، داود ئەلجەنابی، زەعیم روکنی فرۆکەوان جەلال ئەلئەوقاتی " فازل عەباس ئەلمەهداوی، فازل ئەلبەیاتی، ماجد محەمەد ئەمین، مەهدی حەمید، تەها شیخ ئەحمەد، وەسفی تاهیرو حەسەن خدر ئەلدوری و ئەم کەسایەتییانە جێ پەنجەیان دیارە له دامەزراندنی حزب وبنیاتنانی قەوارەکەی و رێکخستنی رێکخراوەکانی و داکوتانی نەریتە شۆرشگیرییەکەی و، بە هەموو توانایانەوە چالاکی و تیکوشانی حزبیان له ساڵانی دامەزراندندا

پێشخست و شکۆی حزبیان پاراست و لە پێناویدا شەهید بوون و لاپەڕەی پرشنگداریان لە مێژووی حزبدا تۆمارکردو خوێنی خۆیان بەخشی و، ئێمە شیوعییەکانی عێراق و کوردستان و بەم بۆنە پرتاوانە سەری ڕێزو نەوازش بۆ ئەو شەهیدە قارەمانانە دائەنوێنین و هەمیشە یادیان زیندووەو بەرز رائەگرین.
ئەو تاوانە دڕندانەیەی دەسەڵاتی پاشایەتی کۆنەپەرست و حکومەتەکەی حزبی بەعس درهەق بە حزبی شیوعی عێراق و بزوتنەوەی نیشتمانی عێراق و ئەو سەروەرییانەی شەهیدانی نەمر سەرلە بەیانی ڕۆژی14 شوباتی 1949 سەربەرزانە سەرکەوتن بە سەر داری سێدارە لە پێناو پاراستنی بیروباوەرو بەها بەرزەکان و پاراستنی بەرژەوەندی گەل کە گیانی خۆیان لە پێناویداو بەخشی بۆ عێراقیکی سەربەخوو ئازادی و دیموکراسی و دادپەروەری دابین بکات و خەڵکەکەی بە ئاسوودەیی ژیانێکی پڕ لە کامەرانی لە نیشتمانێکی ئاسوودەو سەربەست بەرێبکەن.
.لیستی شەهیدانی شیوعی درێژەی هەیە و لێرەدا باس لەو دوو کەسایەتی ئەکەم ماوەیەك پێکەوە ژیانمان بەسەربردووە.
شەهید حەمزە سەلمان :
پێش 60 ساڵ لەلایەن دایرەی ئەمنی دەربەندیخان گیرام و ناردمیان بۆ بەڕێوەبەرایەتی ئەمنی لیوای (پارێزکای) سلێمانی و لە پاش ئازاردانێکی درندانە لە کۆتایی ساڵی 1961 رەوانەی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئەمن لە بەغدا کرام و یەکەم دەسکەوتم زللەیەکی بە هێز بوو لەلایەن جەبری پۆلیسەوە و وتی تۆ مستەفاییت (مەبەستی مستەفا بارزانی) بوو منیش وتم نەخیر شیوعیم و منیان بردە قاوش (ژوری شیوعییەکان) و لەلایەن ئەوانەوە پێشوازیم لێکراو، لە پاش کاتژمێرێك بردمیان بۆ لیدان و لێپرسینەوە وسوکایەتی پێکردن و لە پاش چەند کاتژمێرێك گێڕامیانەوە بۆ ژۆری شیوعییەکان و ماوەیەك دوای ئەوە یەکێك لە زیندانییەکان هات و چەندین پرسیاری لیکردم و وتی لێرە زیندانی بەعسی و قەومی و پارتی و زیندانی تر هەیەو ، پاشان بۆم دەرکەوت ئەو کەسە هاوڕێ حەمزە سەلمانی پارێزەرە و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبی شیوعی عێراقە.
لە مانەوەم هەندێ هاوری و کەسایەتیم ناسی وەك فوئاد زەلزەلە ، فەرید ئەبو ئەلجام، محەمەد ئەلسایغ و بۆژەری رادیۆی بەغدای بەناوبانگ و ناسراو حافز ئەلقەبانی و کەسانی تریش، بەڵێ هەموو ڕۆژێك بەیانیان بە ڕێبە قاوەیەکەی بەری پاریزەرە گەنم رەنگەکە بابی کۆریاو وەساب و سلام { حەمزە سەلمان} دللەیەکی قاوەی پێبوو ئەیوت لاوان هەستن لە خەو وهەمیشە لێوی بەخەندە بوو هێمن و ئارام و گوێ رایەڵ و باش گوێی لە هاوڕێیان و بەرامبەرەکەی ئەگرت.

حەمزە سەلمانی پاریزەر شیوعییەکی ناسراوو سەرکردەیەکی نەترس بوو، ترسی خستبووە دڵی ئەو جەللادانەی کە لە زیندانی نوگرە ئەلسەلمان بۆ تەلاری کۆتایی (قصر النهایە) ی بەغدا گواستیانەوە و لەویدا هەرشەی لێی ئەکەن و لێی ئەپرسن : ئایا لە مردن ناترسێت؟ ئەویش ئاوریان لێیئەداتەوە و ئەڵێت کوا مردن ؟ من بە دوای ئەگەرم، حەمزە سەلمان خاوەنی چەند خەسڵەتی پاش بوو وەك دڵسۆزی بۆ کێشەی هەژاران و زەحمەتکیشان و نیشتمان و خۆشەویستی هاورێیان و تیگەڵ بوونی لە گەلیانداو چالاکانە بەرگریکردن لە پیروباوەری و شیوعییەت.

شەهید محەمەد ناسر حوسەێن ئەلحەداد :

لە شاری کرفە لە ساڵی 1968 لە چایخانەیەکی میللی لە نزیك فلکەکەی حەبیب ئەلرەعاش دانشتبووم و چاوەروانی هاتنی کورە لاوی شیوعیم ئەکرد بۆ راپەراندنی ئەرکێکی حزب وهاوری کریکار بوو لە کارگەی پێڵاوی میللی (الاحذیە الشعبیە) بەڵام نەهات و جێی سەرسوڕمانم بوو وابێچووم لەلایەن دوژمنانەوە گیراوە چونکە ئەو کارە واتە نەهاتنی لەو هەڵناوەشێتەوەو بۆیە بە پەلە گەرامەو بۆ ماڵ و ئەو کات لە گەڵ دایکم پێکەوە ئەژیاین لە گەرەکی سەرا لە خانووکەی هادی حەنتوش لە دووری چەند مەترێك لە ماڵی موحسن ئەلحەکیم و یەکسەرکەوتمە پێچانەوەی هەندی کاغەزو بەڵگەنامە و خۆ ئامادەکردن بۆ رویشتن بۆ لای هاورێیانی جۆتیاران لە دێهاتەکانی ئەلبوحداری (علوە الفحل) یان سادات و موێهی لە ناحیەی عەباسییە بۆ خۆ شاردنەوەو لاییان بمێنمەوەو لەو کاتەدا لە دەرگایانداو زوو چوومە سەربان بۆ راکردن و خۆدەربازکردن و دایکم دەرگای کردەوەو بانگی کردم و وتی هاورێیانی حزبن و، هاتمە خوارەوەو دەستی چەپی هاورێم دی بە لەفافی سپی پێچراوەتەوەو پێش ئەوەی بڵێم کەفارەتت بێت و سەلامەت بێت زوو بە زوو داوای لێبوردنی کردو وتی بۆیە دوواکەوتم تووشی کێشە بووم و دەستم بەر کەوتووەو تووشی برین بووم و چوومە تەواری و لەوی رامکردووەو بەبێ روخسەتی پزیشك پیش ئەوەی بێم بۆ ئێرە چوومە چایخانەکەی نزیك فلکە حەبێب ئەلرەعاش و ئێستا ئامادەم بۆ هەموو کارێك و منیش دەست خۆشیم لیکرد بۆ ئازایەتی و چاونەترسی و هەروا داوام لێکرد بگەرێتەوە بۆ نەخۆشخانەی فورات..

لە پاش کردەوە دوژمنکارییەکەی عەزیز ئەلحاج و کەرتکردنی حزب لە 17/9/1967 ریکخراوەکان دووچاری کێشەو و کەموو کوری بوونەوە و ئەو کارەش کاریکردە سەر رێکخراوی شاری ئەلکوفە و بێبەش نەبوو لە ئازارو گیروگرفتەکان و مۆرکی بە سەر کاری شیوعییەکان دیاربوو، رۆژانە دەسەڵاتی حکومەت هاورێیان و پیشکەوتنخوازانیان لە شارەکەدا ئەگرت و هێرشیان ئەکردە سەر دێهاتەکان و هەموو ئەو

کارانە بۆ ئەوە بوون لە توانی شیوعییەکان کەمبکەنەوەو هاوری محەمەد زۆر چالاکانە کاروباری رێکخراوەکەی جێبەجێ ئەکرد.
هاوڕێ محەمەد کرێکاری کۆمپانیای پێڵاوی میللی بوو ، لە سەرەتای ساڵی 1968 هاتە ریزی حزب و لە گەڵ هاتنی رێکخراوەکەی شاری کوفە پەرەی سەندو هاورێ چووە ناو قوتابی و مامۆستاو کرێکارو جوتیاران و. روویکردە هەموو لایەك : عەباسییە ، ئەلبوحداری (علوە الفحل) و موێهی و کفل و هتد… پاش سێ مانگ هاورێیان پێشنیازیان کرد ببێتە ئەندام و بە داخەوە ئەو کات هاوری مەهدی ئەلخەیات کە محەمەد لە رێی ئەوهاتە ریزی حزبەوە قایل نەبوو هاورێ محەمەد بکرێت بە ئەندام و، لە کۆتاییدا محەمەد بوو بە ئەندام و هاوری مەهدی خەیات وازی هێناو ئەبوو شانازی بکردبا یەکێکی وەك تەو بلیمەتەی بۆ حزب هێناوە و ، لە پاش شەش مانگ هاوری کرا بە ئەندامی لێژنەی قاعدەو حزب بۆ خوێندن ناردی بۆ وڵاتێکی سۆسیالیستی و لە پاش تەواوکردنی خوێندن و لە کاتی گەرانەوەیدا بۆ وڵات لە گەل هاورێیاندا و ژمارەیان 11 هاورێ بوون لە لایەن عیسا سواری ئەندامی سەرکردایەتی پارتی گیران و تا ئێستا بۆ سەرو شوێنن بۆیە پێویستە هەر هەموو داوا بکەین پەردە لە سەر ئەو تاوانە بۆفەرە لابدرێت.
یادی شەهیدانی نەمر بەرزو شکۆدار بێت و رووڕەشی و مردن بۆ دوژمنانی شیوعییەت.
12/2/2021

ئەمەش بڕیارمانداوە سیخوڕە جۆراوجۆرەکان و دەستەکانیان لە کوردستان وەدەربنێین..

ئەمەش بڕیارمانداوە سیخوڕە جۆراوجۆرەکان و دەستەکانیان لە کوردستان وەدەربنێین
بەڵام ئەو بڕیارە لە دادگەی گەل دەدرێ نەک لە پشت بەندگەی سەرۆکایەتیی هەرێم!

بۆ داخەوە وەک دەیبینین رۆژ لە دوای رۆژ ئازادییەکان بەرتەسک

دەکرێنەوە لە کوردستان، تەنانەت کار بەوە گەیشتووە کەسوکاری گیراوانیش رێگەیان پێنادرێ گردببنەوە و بۆ رای گشتیی روونبکەنەوە کە گیراوەکانیان بێسەروشوێن کراون و زۆر بە کەمیی ئاگاداری رەوشی ژیانیان لە نێو زیندانەکاندا!

ئەوە ئاشکرایە کە لە ژێر سایەی هەر دەسەڵاتێکدا گیراوی رامیاریی هەبوون یان چالاکوانان و رۆژنامەنووسان تەنیا بە هۆی پیشەکانیان و ئازادیی دەربڕینەوە لە زیندانەکان ئاخنران.. ئەوە بێ سێ و دوو ئەو دەسەڵاتە سەرکوتگەر و دیکتاتۆرە، ئێستا لە هەرێمی کوردستان نەک هەر رۆژنامەنووسان و چالاکوانان بەڵکە کەسوکارەکانیشیان دەگیرێن و زیندانیی دەکرێن، ئەوە راستە کە دەسەڵاتە دیکتاتۆرەکانی پێشان بە دڕندانەترین شێواز دژ بە ئازادیخوازان وەستاونەتەوە.. بەڵام ئەو جۆرە پێشێلکارییە بۆ ئەمڕۆ لە لایەن دەسەڵاتدارانی کوردستانەوە داهێنانێکی تازەیە و بێجگە لە هەنگاونان بەرەوە فاشیزم هیچی دیکە نییە.. کەچی دەسەڵاتدارانی ئەمەریکا و ئەوروپای بە ناو شارستانیەت و پێشکەوتنخواز تۆپەی دیموکراسیی و مافی مرۆڤیان بۆ دەکوتن.. ئێستا هەر کەسێک کە لە کوردستانەوە لە ژێر جەور و ستەمی دەسەڵاتداران و پارتیەکان بەرەو ئەو وڵاتە ئاوارە دەبێ ئەوە یەکسەر پێیدەڵێن لە کوردستان ئاسایش و ئارامیی هەیە و هەموو کێشە و گرفتەکان لە رێگەی پۆلیس و سەروەریی یاسا و دادوەرییەوە چارەسەردەکرێن!!!

کەواتە ئێستا بارودۆخی ئازادیخوازان زۆر قورستر بووە .. چونکە جاران تەنیا چالاکیی و هەڵمەتەکانیان بۆ ئەوە دەکردن کە دەسەڵاتداران ناچار بکەن و ملبدەن بەوەی کە گیراوەکان مافی هەبوونی پارێزەریان هەبێ و بە پێی یاسای پەیوەندداریەکان دادگایی بکرێن و لەسەر ئازادیی دەربڕین زیندانیی نەکرێن.. بەڵام ئێستا دەبێ هاواری ئازادکردن و پاراستنی کەسوکارەکانیشیان بکەن.

هەڵبەتە ئەو گوشارە نوێیەش لە لایەکەوە بۆ ئەوەیە کە گیراوان و بێسەروشوێنکراون دان بەو درۆیە هەڵبەستراوانەدا بنێن کە پێیانەوە سووچبار کراون و دوور و نزیک هیچ پەیوەندییەکیان بە کار و چالاکییەکانی ئەوانەوە نییە و تەنیا لە لایەن دەزگە سیخوڕییە داپڵۆسێنەرەکانی دەسەڵاتەوە دروستکراون.. لە لایەکی دیکەش بۆ ئەوەیە کار و چالاکیی هەموو ئەو کەس و رێکخراو و لایەنانە قورستر بکەن یان هەر بە بنبەستیان بگەیێنن کە بەرگریی لە گیراوەکان و کەسوکارەکانین دەکەن و بە شێوەیەکی گشتیی بە دوای ماف و ئازادییەکانی خەڵکەوەن، هەر بۆیە هیچ نامە نییە کە سەرۆکی حکومەت

لە نوێترین دەرکەوتنیدا کە هەشتا گیراوەکان لە ژێر لێکۆڵینەوەی دەزگە سیخوڕییەکانی خۆیاندان و دادگەیی نەکراون هەر لە پشت مێزە شاهانەییەکەی خۆیەوە خۆی لێدەبێتە دادوەر و قەرەقەشیانە لەجیاتی دادگە و دادوەران بڕیار دەدا و دەڵێ: "ئەوانە نە چالاکوان بوون نە ڕۆژنامەنووس، هەندێک لەوانە سیخوڕ و تێکدەر و چەکدار و بوون هەوڵی تەقاندنەوەی باڵەخانە و کوشتن و بڕین و ڕفاندن و تێکدانی باروخەکەیان کردوە"! سەرنج بدەن ئەوە بە هیچ شێوەیەک سووچبارکردن نییە بەڵکە بڕیاردانە لەسەر تاوان بە بێ دادگەییکردن، واتە تەنیا ئەوە بە دادوەران و دادگە ڕووکەشەکەیـــــان دەمێنێتەوە کە لە سیناریۆیەکی ڕامیاربازیی و بە ملکەچیی بڕیارەکەی سەرەکی فەرماندە (خــوا بیپـــارێزێ!) وەک خۆی جێبەجێ بکەن! ئەوەش بە خۆی یەکێکە لە ئاکاری دەسەڵاتی دیکتاتۆریی کە تێیدا ئازادیخوازان ڕەشبگیر دەکرێــن و بە تــاوانگەلێک سووچبــار دەکرێــن کە پەیوەستدار نیــن بەوانەوە و بەر لە دادگەییکردنیشیان دەسەڵاتداران بڕیار لەسەر تاوان و تەنانەت سزایەکانیش دەدەن.. واتە کاری دادوەران تەنیا جێبەجێکردنە وەک پۆلیس!

بێ گومان ڕەنگە ئەو بارودۆخە تەقێنەرە چالاکوانان و ڕۆژنامەنووسان و بەرگرییکاران لە ماف و ئازادییەکان بە جۆرێک لە جۆرەکان سارد بکاتەوە و تووشی ڕەشبینییان بکا، بەڵام پێویستە ئەوەش بەبیر خۆمــان بهێنینەوە کە ئەو دەســەڵاتدار و پارتییــانە بەجگە لەوەی دەســتیان ســوورە بە خــوێنی ســەرجەم گیــانبەختکردووانی شەڕە نێوخۆیەکانیان و ململانێیەکانیان لەسەر دەسەڵات.. هەر دوێنێش بوو بە سەدان و بە هەزاران کەسیان لە ڕۆژنامەنووسان و چالاکوانان و ژنــانی ئــازادیخواز و ڕەوت و لایەنە چەپ و یەکسانیخوازەکــان و بەرهەڵستکارانی پارچەکانی دیکەی کوردستان تیرۆرکردن، بەڵام هەر خەبــات و تێکۆشــانی ئــازادیخوازانیش بــوو تــوانی ئاساتەکیــان بە دابەن کە نەتوانن چیدی شەڕی نێوخۆ هەڵبگیرسێن و ڕاستەوخۆ خەڵک تیرۆر بکەن، هەرچەندە ئەو دیاردەیە زۆر مەترسیدارە کە ئێستا بە ناو بەرپرسانی هەرێم ڕێک وەک دەسەڵاتە سەرکوتگەر و دیکتاتۆرەکان کاتێک کە ناتوانن ڕاستەوخۆ خەڵک تیرۆر بکەن ئیدی تاکتیکەکەیان دەگۆڕن.. ئەوانیــش بە هەمــان شێــوە دەســتیانکردوە بە گرتــن و زیندانییکردنی ئازادیخوازان و هاوکاتیش بە سیخوڕ و تێکدەر و دەستی دەرەکیی سووچباریان دەکەن – ئەوە لە کاتێکدا خۆیان لە ماوەی ٦٠ ساڵی ڕەبەقی مێژووی قێزەونەکەیان بە ئێستاکەشیانەوە هەمیشە سیخوڕ و فەرمانبەر و داردەستی بەعس، موساد، سی ئای ئەی، ساواك، ئیتلاعات و میتی تورکی بوونە.. دەستیان لەگەڵ داعش و

رێکخراو و لایەنە تیرۆریستە دینییەکانی دیکە و حەشدی شەعبی هەبووه.. وەک مافیاگەلێکی بەکرێگیراو لەگەڵ کۆمپانیایە جۆراوجۆرەکانی بازرگانان و سەرمایەدارە چاوچن□ک□ دەرەکیی و نێوخۆییەکان و بەرژەوەندییەکانی بانکی جیهانیی و سندوقی دراوی نێودەوڵەتیی لە هەڵلووشینی سامانی سەر زەوی و ژێر زەوی کاریانکردوە و کوردستانیان بەو تاریکستانەی ئێستا گەیاندوە – بە کورتییەکەی بۆ ماوەیەکی زۆر گیراوەکان بێسەروشوێن دەکەن و کەسوکارەکانیشیان ئازار و ئەشکەنجە دەدەن و دەستبەسەریان دەکەن ئەگەر سادەترین هەڵوێست و ناڕەزایی بنوێنن.. سەرئەنجامیش ئەگەر نەتوانن لەنێویانببەن ئەوە راپێچی ئەو دادگە کارتۆنییانەیان دەکەن کە تەنیا یاسایان تێدا جێبەجێ ناکرێ و سزاگەلێکی هێندە نابەجێ و دژەمرۆییانەیان بەسەردا دەسەپێنن کە ناکۆک بن لەگەڵ سادەترین و سەرەتاییترین مافەکانی مرۆڤ! بەڵام دیسان هیچ چار نییە و هەر دەبێ ئەو ئازادیخوازانەی ئێستا بە تایبەتییش هی نەوە تازە و چاوکراوەکان وەک چۆن ئێستا مرۆڤایی□تی خەریکە ڤایرۆسی کۆرۆنا تێدەپەڕێنن ئەوانیش پێویستە بە یەکگرتوویی خۆیان ئەو ڤایرۆسەی دەسەڵاتداران تێبپەڕێنن!

ئێمە وەک "ناوەندی کاری ئازادیی دەربڕین" زۆر بە توندیی ئەو رەفتار و رێکارە دژە ئازادییانەی دەسەڵاتداران لە بەرانبەر سەرجەم گیراوان سەرکۆنە و ریسوا دەکەین.. هۆشدارییان دەدەینێ کە ئەو بارودۆخەی ناڕەزایەتی دەربڕینی هاوڵاتییان لە بەرانبەر سەرکوتکردن و برسییکردنیان سەرئەنجامی ملهوڕیی و گەندەڵکارییەکانی ئەوانە.. هەر ئەوانیش بەرپرسن لە گیان و مانی ئەو گیراوانە و دەبێ هەر ئێستا و دەمودەست ئازادییان بکەن و قەربووی هەموو زیانەکانیشیان بکەنەوە. هەڵبەتە ئێمە رووی دەممان تەنیا لە پارتی (کە دەسەڵاتداری دەڤەری هەولێر و بادینانە) نییە کە ئاشکرایە ئەو گیراوانە لە لایەن پاراستن و ئاسایشی ئەوانەوە بەندکراون و ئەو سیناریۆیەی دادگەییکردنیان بۆ دروستکردوون.. بەڵکە هەموو ئەو پارتی و لایەنانەش بە بەرپرسیار دەزانین کە لە دەسەڵات بەشدارن یان لە دەرەوەی دەسەڵاتن و بە پێی خۆیان لە ئاف□ر□ی□د□کردنی ئەو رەوشە مەترسیدار و سەرکوتگەرییەی ئازادییەکانی دەربڕین و گەڕاندنەوەی کۆنەپەرستیی و دروستکردنی بێکاریی و بێ مووچەکردن و بەشمەینەتییەکانی خەڵکی کوردستان بەشدارن.

جا ئێمە پەیگیریی لە ئازادیی بێ بەند و مەرجی رێکخراوبوون و هەر

جۆرە کار و چالاکییەکی رامیاریی و فەرھەنگیی و کۆمەڵایەتیی ٩٩٪ی خەڵکی کوردستان دەکەین. . هەموو ئەو پارتی و لایەنانەش شەرمەزار دەکەین کە دەبنە لەمپەر و دەیانەوێ لە رێگەی گرتن و دادگە رووکەش و نایاسییەکان و ئەشکەنجەدان و کوشتن و بڕینەوە بەریان پێبگرن.

ئیدی ئازادییەکان لێرە لەسەر زەوین و هەر کە رێڕەوی ئاسایی خۆیان وەرگرت
هیچ دەسەڵاتدارێک هەرچەندەی ستەمگەریش بێ ناتوانێ خۆی ل□ بەریان رابگرێ.

نێوەندی کاری ئازادیی دەربڕین
٢٠٢١\٢\١٢
rojnamen@yahoo.com

تاجی تەپین.. مەحمود عەبدوڵڵا

گوایە ئەوی لەسەرتنا
تاجی زێڕینە
هی عایشەو حەفسەو
ئەوی دینە
بەڵام ئەی کیژۆڵە
ئەوە سۆزی بیری کۆڵە
تاج نیە باجە باجی تۆڵە
ئەوەی ئەمڕۆ لەسەرتنا
تەختی پیاوبو
بیری قەتیسماوی بەننا
تاجی زەواجی نیکاح بو
ئەوە ڤیستیڤاڵی ئیمتیناعی
یضربهن
یا ن باوەڕو بیری گون بو
دەپێم بڵێن ئا ئەم ئەم تاجە
بەڵێی فەرمانی مثنی و ثلاث رباع بو
بۆ تەختی خەوی پیاو

یان مالملکت ایمانکم
دەپێمبڵێن، ئەوە خۆشی بیری کۆیلەو کەنیزەک بوو
یان ئەفسانەی خلق ازواجکم
دەپێم بڵێن خۆشی چیتانە
بۆ فەرمانی استمتعتم
یان لەخۆشی نساءکم حرث لکم
دە پێم بڵێن ئائەم تاجە
هی کام سەردەمی ئیسلامە
هی راشیدین و ئومەوی
یان قەرتاجە
بۆناخوێنی شیعرو پەخشان
خۆ لەسایەی بیری بیابان
جارێ لەبنی دۆزەخن
جارێ فیتنەی ئاخرزەمان
دەپێم بڵێن ئەمە سۆزبو یا رقو بوغض
یا لەخۆشی بعضکم علی بعض
شاگەشکەی کوتەک لێدان و قانیتات بو
یا قانونی الرجالوا قوامون علی نیساء
دەپێم بڵێن خۆشیچیتانە
چونکە فێربون ببنە مەڕی گوێگر
بۆقالە قال
یان حەزدەکەن بتان ژمێرن
وەک و ئەسپ مەڕ لەڕیزی مال
ناکیژۆڵە ئەمە شوکری بیری کۆڵە
هەزار ساڵە بیری گونی والەکۆڵە
دەمێ دەبن بە ئامێری مناڵخستنەوە
دەمێ وەک گوێرەکە چەقۆی قە ساب ئەلێسنەوە
ناکێژۆڵە
ئەوەی دەرت بڕی سۆز نەبو
ڕق بو
ڕقی فاشیزمی ئیخوان
دوژمنی گەریلاو کوردستان
بەڵام دەوڕوون دەڵێن هی خوان
ئەی کیژۆڵە ئێوە کراونە لەشکر
لەشکری دووەمی ڕۆژ
لەژێرناوی ڕەوشتبەرزی
کراون بە دوژمنی دوندی چیاو

گەریلای سەربەرزی
ئێوە لەوێ لەهەڵ□ بجە
دڵی سوڵتانتان ئەدایەوە
کەدوبارە لوتی سوڵتانی لێشکایەوە
دەتگوت گوایە تاجەکەتان
تاجی بەرزی و ئەوینە
نەت دەزانی ئائەم تاجە
تاجی نزمی و تەپینە
بۆنازانی چواردەسەدە
شوێنی ژن ، م□ بەق و ماڵ بو
بەرامبەر پیاو وەکو مناڵبو
ناکیژۆڵە ئەمە تاجی پیرۆز نەبو
تاجی نەفرەتی مێژوو بوو
کرایە سەرتان
فشاری هەزاران ساڵەی ئایدیۆلۆژیای نێرسالاری
بەخواستی خۆ کرایە سەرتان
کیژۆڵەکانی کوردستان پێتان وابو
ئێوە لەوێ کاڵانین
چونکە ڕوت نین
نەتانزانی ئەوێ مۆڵبو
برای ئیخوان
جاڕی دابوو
ئائەمەیە باشترین کاڵای کوردستان!
لەژێر قوماشی داهێنراوی
زلترین خودای عەرەبستان
ناکیژۆڵە ئەوە تاجی تەپین بو
نەک ئەوین
ب□ ئەوەیە ه□ تاماوین سەرنەکەوین
ئەوە تاجی ناقس ئەقڵی بو
لەسەرتنا
تاجی قوطب و ئوسامەو حەسەن بەننا

مەحمود عەبدوڵڵا

مناڵان/ سلاڤەک.. ڕۆستەم خامۆش

سـلاڤـەک ژ دلـێ مـن
بـۆ دایـک و بـابـێ مـن

ئـەز گـەلـەکی خـوشـحـالـم
زارۆکـێ نـاڤـا مـالـم

مـالا مـە تـەژی گـولـە
جـی بـەخـتـیـاری دلـە

دایک و بـابـێ من شـریـنـن
بـۆ مـن □ونـاهـیـا ژیـنـن

هـەر هـەمـی دەم و گـاڤا
دبێن های خۆشتەڤیێ ساڤا

دبێن تویی گولا باخـێ ژیـن
زارۆکـێ جـوان و شـریـن.

(Silavek)

silavek ji dilê min
bo dayik û babê min

ez gelekê xweş hal im
zarokê nava mal im

mala me teĵî gul e
cî bextiyarî dil e

dayik û babê min şirîn in
bo min ronahiya ĵîn in

her hemî dem û gava
dibên hey xweştivyê sava

dibên tuy gola baxê ĵîn
.zarokê ciwan û şirîn

Rostem Xamoş
hawlêr 25-6-2017

ڕۆستەم خامۆش
هەولێر 2017/6/25